EPEYNHTIKO KENTPO ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΦΥΛΟΥ CYPRUS GENDER RESEARCH CENTRE 2006-2011

Πέντε χρόνια παρουσίας έρευνας και δράσης

Five years of gender research in Cyprus

TODAY'S RESEARCH TOMORROW'S INSPIRATION

Proiect MUSE

ISBN: 978-9963-9753-3-4

© ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΦΥΛΟΥ (ΕΚΙΦ) 2012 Αναδημοσίευση μέρους της έκδοσης επιτρέπεται νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή

© CYPRUS GENDER RESEARCH CENTRE, 2012 Reproduction is authorised provided the source is acknowledged

Λευκωσία / Nicosia 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Χαιρετισμός Προέδρου

Ποιοι είμαστε

Δραστηριότητες

Πολιτική και διακυβέρνηση

Εκπαίδευση

Μετανάστριες

Γυναίκες και επιστημονική έρευνα

Βία κατά των γυναικών

Διασυνδέσεις

Εκδόσεις

Foreword

Who We Are

Activities

Politics and governance

Education

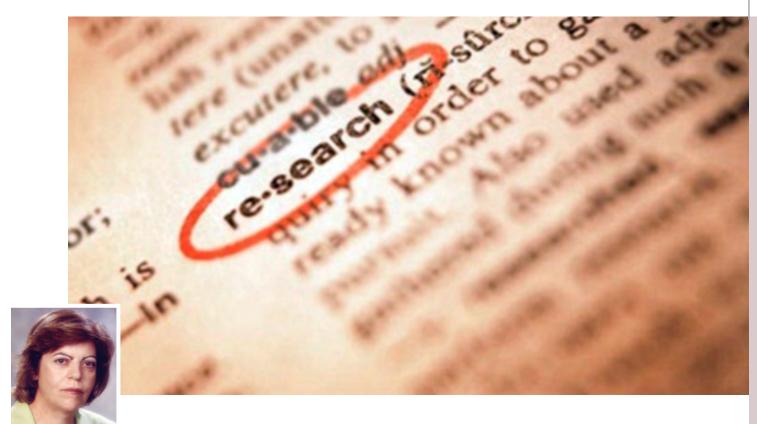
Immigrant women

Women in research

Violence against women

Networking

Publications

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Με ξεχωριστή χαρά και περηφάνια παρουσιάζω τα επιτεύγματα του Ερευνητικού Κέντρου Ισότητας Φύλου (ΕΚΙΦ) για την περίοδο 2006-2011, την ερευνητική δράση και συμβολή του ΕΚΙΦ προς την πραγμάτωση του οράματός μας να καταστεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών πραγματικότητα.

Παρά τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες, η περίοδος 2006-2011 υπήρξε αποφασιστικής σημασίας όσον αφορά την ανάπτυξη και εξέλιξη του ΕΚΙΦ αλλά και όσον αφορά την εδραίωση του ως ενός μη κυβερνητικού, μη κερδοσκοπικού οργανισμού με στοχευμένες δράσεις.

Η περίοδος υπήρξε πλούσια σε ερευνητικές δραστηριότητες, παρεμβάσεις, συνέδρια και παρουσιάσεις σε τομείς όπου παρατηρείται ανισότητα των φύλων, όπως είναι ο τομέας της πολιτικής και διακυβέρνησης, της εκπαίδευσης και έρευνας, της μετανάστευσης και της έμφυλης βίας κατά των γυναικών.

Η πρώτη έρευνα του ΕΚΙΦ με αντικείμενο τις προτιμήσεις των Κυπρίων ψηφοφόρων και η επιτυχής διάχυση των ευρημάτων που ακολούθησε, στις 22 Νοεμβρίου 2006, υπήρξε καθοριστικός σταθμός που συνέβαλε στην καθιέρωση και εδραίωση του Κέντρου και των στόχων του στην κυπριακή κοινωνία.

Μέσα σε αυτή την πενταετία, το ΕΚΙΦ έχει επιτύχει να δικτυωθεί και να δημιουργήσει συνεργασίες με διάφορους οργανισμούς, όπως κυβερνητικά τμήματα, πανεπιστήμια και άλλους οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίοι ασπάζονται το όραμα του Κέντρου για μια πιο δημοκρατική κοινωνία όπου τα δύο φύλα θα απολαμβάνουν ίσες ευκαιρίες και ίσα δικαιώματα.

Οι προκλήσεις και δυσκολίες μέσα σε αυτά τα πέντε χρόνια αντιμετωπίστηκαν χάρη στην αφοσίωση, τον ενθουσιασμό και τον ζήλο των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΙΦ. Θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς όλα τα μέλη τα οποία κατά καιρούς υπηρέτησαν στο Συμβούλιο του ΕΚΙΦ κατά τη δημιουργική και καθοριστική αυτή περίοδο.

Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους χορηγούς των ερευνητικών μας προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, επισημαίνοντας πως χωρίς την οικονομική τους στήριξη, η εξέλιξη και τα επιτεύγματα του ΕΚΙΦ δεν θα ήταν εφικτά.

Δράττομαι της ευκαιρίας να ευχαριστήσω όλα τα μέλη αλλά και τους φίλους του ΕΚΙΦ για την εθελοντική συμβολή τους και τον ενθουσιασμό με τον οποίο αγκαλιάζουν τις δραστηριότητες του Κέντρου.

Προσωπικά, είμαι αισιόδοξη για το μέλλον του Ερευνητικού Κέντρου Ισότητας Φύλου και πιστεύω πως και η επόμενη πενταετία θα είναι ακόμη πιο δημιουργική με μεγαλύτερες επιτυχίες, χάρη στην αφοσίωση και τον επαγγελματισμό των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τον ενθουσιασμό των φίλων και μελών του ΕΚΙΦ και ιδιαίτερα την υποστήριξη της κοινωνίας των πολιτών.

Δρ Δέσποινα Χαραλαμπίδου-Σολωμή Πρόεδρος Ερευνητικού Κέντρου Ισότητας Φύλου

Νοέμβριος 2012

FOREWORD

It is with great pleasure and pride that I present the achievements of the *Cyprus Gender Research Centre* (EKIF) for the period of 2006-2011 and EKIF's contribution towards its vision of making equality between men and women a reality.

The 2006-2011 period is fundamental for EKIF both developmentally as well as in achieving recognition as a serious NGO with clear objectives despite difficulties and financial restraints.

This period is rich in activities of research and interventions, conferences and presentations in the sectors of politics and governance, education, immigration, gender based violence as well as academia where gender gaps do exist and need to be addressed.

EKIF's first research project on the preferences of the Cypriot voters and the public dissemination of the findings of this project on 22 November 2006 were a significant milestone and offered the opportunity to introduce the Centre and its objectives to the public.

EKIF has also been successful in networking activities and synergies with government departments, universities, NGOs and other organisations, which share its vision of gender equality and democratic citizenship.

The challenges and difficulties encountered in the five year period were overcome mainly due to the dedication, enthusiasm and hard work of the members of the EKIF Board of Directors. I would like to express my warmest thanks to all the people who served on the EKIF Board during this creative and significant period.

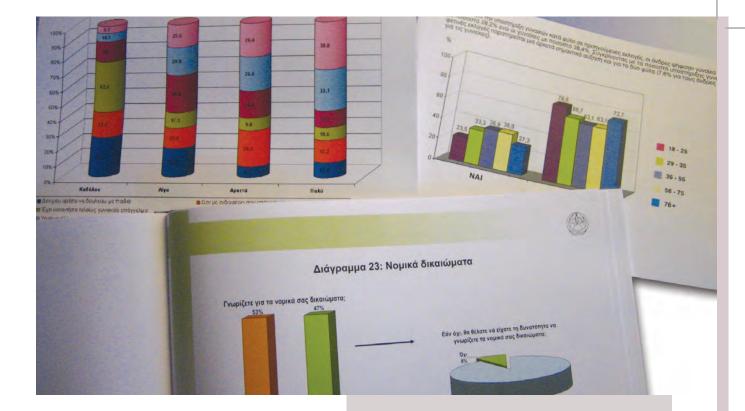
I would also like to express my gratitude to all the sponsors of our research projects and activities as without their financial support, EKIF's achievements and development would not have materialised.

I would also like to thank the members of EKIF and the friends of EKIF that contribute on a voluntary basis supporting with enthusiasm the activities of the Centre.

Personally, I am looking forward to the future of the *Cyprus Gender Research Centre* and, I am confident, that the next five year period will be even more productive and successful given the dedication and professionalism of the EKIF Board Members, the enthusiasm of its friends and members and the support of the public.

Dr Despina Charalambidou-SolomiPresident
Cyprus Gender Research Centre

November 2012

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ

Το **Ερευνητικό Κέντρο Ισότητας Φύλου** (ΕΚΙΦ) είναι ένας μη-κυβερνητικός, μη-κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος στοχεύει, μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων με κύριο εργαλείο την έρευνα, στην προώθηση της ισότητας των δύο φύλων και στις αρμονικές σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΚΙΦ αποτελείται από Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Γραμματέα, Ταμία και δύο Μέλη.

Παρά την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στον τομέα της ενδυνάμωσης της γυναίκας, ακόμα εντοπίζονται πολλές ανισότητες σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής - στο πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό γίγνεσθαι - όπου οι γυναίκες δεν αντιμετωπίζονται ισότιμα. Από την ίδρυση του το ΕΚΙΦ, με κύριο εργαλείο παρέμβασης την έρευνα, εστιάζει την προσοχή του σε θέματα που άπτονται της ανισότητας των φύλων, στοχεύοντας παράλληλα στην προώθηση πολιτικών οι οποίες προάγουν την ισότητα ανδρών και γυναικών και συμβάλλουν στη δημιουργία ίσων ευκαιριών και στη συμφιλίωση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το Κέντρο οργανώνει ερευνητικά προγράμματα, ημερίδες, παρεμβάσεις, διαλέξεις, εκδόσεις και άλλες δραστηριότητες με στόχο την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο και την εξάλειψη όλων των μορφών έμφυλης διάκρισης.

WHO WE ARE

The **Cyprus Gender Research Centre** (EKIF) is a non-profit, non-governmental organisation (NGO) committed to developing and providing activities mainly through research which enhance the ability of men and women to live in a world of equal opportunity. The Centre's management is carried out by the President working in close cooperation with the Board of Directors which consists of the Vice-President, the Secretary, the Treasurer and two Members.

Despite progress in empowering women, numerous concerns still exist in all areas of life - social, cultural, political and economic - where women are not treated equally. Since its inception in 2006, EKIF carried out research on issues related to gender and equality, aiming to promote equal opportunities and policies that will allow reconciliation of work and family life for all members of society. In the years 2006-2011, the Centre's main concerns were voiced over women's under-representation in decision-making bodies, exploitation of female immigrants, trafficking and violence against women and children.

In this context, the Centre organises a combination of activities including research projects, conferences and lectures, interventions and publications that promote gender equality and human rights on a national and European level for the elimination of all forms of gender discrimination.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ACTIVITIES 2006-2011

Η αρχή της ισότητας των φύλων αποτελεί κεντρικό άξονα των δραστηριοτήτων του Ερευνητικού Κέντρου Ισότητας Φύλου. Με κύριο εργαλείο την έρευνα, το ΕΚΙΦ συμβάλλει στον διάλογο για θέματα φύλου και ισότητας και στις προσπάθειες οικοδόμησης μιας πιο δημοκρατικής κοινωνίας με τη διάσταση του φύλου σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής. Τα ερευνητικά πορίσματα και δεδομένα αποτελούν χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των σχεδιαστών πολιτικής, βοηθώντας την πολιτεία, τα πολιτικά κόμματα και τους άλλους φορείς εξουσίας στη διαμόρφωση αποφάσεων και πολιτικών βάση ερευνητικών δεδομένων.

Μέσω συνηγορίας και παρεμβάσεων, το Κέντρο στοχεύει στην ανάπτυξη θετικών στάσεων όσον αφορά την ισότητα και την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και προκαταλήψεων ριζωμένων στην κυπριακή κοινωνία.

2006-2011

The principle of gender equality is central to all Cyprus Gender Research Centre activities. Through its research activities, EKIF contributes to the ongoing discourse on issues of gender and equality and to the building of a more democratic society with a gender perspective in all aspects of life. Research findings constitute a useful tool in the hands of decision makers, helping the state, political parties and governance bodies take evidencebased policy decisions.

Through advocacy and intervention the Centre aims at developing critical thinking regarding equality and the deconstruction of gender stereotypes ingrained in the Cyprus society.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Παρά την όντως δυναμική και δημιουργική παρουσία της γυναίκας στον εργασιακό και οικονομικό χώρο, οι πολιτικές ακόμη χαράσσονται χωρίς τη δική της συμμετοχή και συναίνεση. Σε όλη την Ευρώπη οι γυναίκες εξακολουθούν να υποαντιπροσωπεύονται στα κέντρα λήψης αποφάσεων σε όλους τους τομείς. Οι λόγοι για την υποαντιπροσώπευση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων είναι σύνθετοι και πολυδιάστατοι. Το ΕΚΙΦ προωθεί στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων ενώ με τις δράσεις του στοχεύει στην καταπολέμηση της ανισότητας των φύλων στην πολιτική και διακυβέρνηση καθώς και στην ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω ερευνητικών προγραμμάτων, συνεδρίων και δημόσιων πολιτικών παρεμβάσεων.

POLITICS AND GOVERNANCE

Despite the dynamic and productive presence of women in the economic field and the workplace, decisions are still taken and policies still formulated without their participation and consent. Across the EU women are still largely outnumbered by men in positions of responsibility in all fields. The reasons for the under-representation of women in power and decision-making bodies are multifaceted and complex. EKIF promotes EU strategies on female participation in decision-making and has been active in combating gender inequality in politics and governance by raising awareness through research projects, public conferences and political interventions.

Έρευνα - Βουλευτικές Εκλογές 2006

Η σχεδόν παντελής απουσία της γυναίκας από την πολιτική σκηνή είναι παγκόσμιο φαινόμενο, όμως παραμένει ιδιαίτερα αισθητή στην Κύπρο. Για παράδειγμα, το 2006 η αντιπροσώπευση των γυναικών στα κέντρα λήψης πολιτικών αποφάσεων ήταν ανύπαρκτη έως μηδαμινή. Συγκεκριμένα, ουδεμία γυναίκα εκπροσωπείτο στο Υπουργικό Συμβούλιο (0/11) και στην Ευρωβουλή (0/6). Μόνο δύο γυναίκες κατείχαν θέση Γενικού Διευθυντή στη Δημόσια Υπηρεσία (2/13) και οχτώ γυναίκες ως μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων (8/55). Όσον αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση, υπήρχε μόνο μια γυναίκα δήμαρχος (1/33), ενώ ουδεμία γυναίκα ήταν επικεφαλής πολιτικού (κοινοβουλευτικού) κόμματος (0/5).

Όπως επισήμανε η Πρόεδρος του ΕΚΙΦ Δρ Δέσποινα Χαραλαμπίδου-Σολωμή «Οι ικανότητες και δεξιότητες του ήμισυ του πληθυσμού της πατρίδας μας παραμένουν ουσιαστικά αναξιοποίητες σε πολιτικό επίπεδο. Αυτό συνιστά ουσιαστικό δημοκρατικό έλλειμμα. Αποδεικνύει επίσης ότι η Κυπριακή κοινωνία παραμένει συντηρητικά δομημένη και ότι δεν υπήρξε, δυστυχώς, η αναμενόμενη ανακατανομή των ρόλων στον κοινωνικό και οικογενειακό χώρο.»

Το ΕΚΙΦ, έχοντας υπόψη τα πιο πάνω δεδομένα, και θέλοντας να εστιάσει στο φαινόμενο της μειωμένης παρουσίας της γυναίκας στην πολιτική σκηνή, προχώρησε σε έρευνα με θέμα τις βουλευτικές εκλογές του 2006. Η έρευνα ήταν παγκύπρια και έφερε τίτλο *Βουλευτικές* Εκλογές 2006: Οι προτιμήσεις φύλου των Κυπρίων ψηφοφόρων. Στόχος της έρευνας ήταν η αποτύπωση των προτιμήσεων των ψηφοφόρων με την διεξαγωγή έρευνας εξόδου (exit poll) την ημέρα των εκλογών (26 Μαΐου 2006). Περισσότεροι από τρείς χιλιάδες (3.216) ψηφοφόροι πήραν μέρος στην έρευνα εκφράζοντας τις απόψεις τους για τη συμμετοχή της γυναίκας στην πολιτική ζωή. Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος ήταν σημαντική για τη διεξαγωγή της έρευνας εφόσον οι βουλευτικές εκλογές, ήσαν οι πρώτες μετά την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 και την προσαρμογή της Κυπριακής νομοθεσίας και των θεσμών με το Κοινοτικό Κεκτημένο.

Η ερευνητική παρέμβαση σκοπό είχε να καταδείξει τις προτιμήσεις, στάσεις και τυχόν προκαταλήψεις του εκλογικού σώματος των Κυπρίων ψηφοφόρων τη δεδομένη στιγμή καθώς και να ανιχνεύσει τους λόγους που επηρεάζουν τις επιλογές των ανδρών και γυναικών ψηφοφόρων όσον αφορά τις γυναίκες υποψήφιες ή και άλλους λόγους που πιθανόν να επηρέασαν την επιλογή τους.

Το πρόγραμμα επιχορηγήθηκε μερικώς από τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΓΔ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Research - Parliamentary Elections 2006

The near absence of female presence in politics is an international phenomenon and is especially strong in Cyprus. In 2006, for example, the representation of Cypriot women in decision-making bodies was almost non-existent: the representation of women in the Council of Ministers was zero (0/11), only two women held the post of Permanent Secretary (2/13), eight women were members of the House of Representatives (8/55), zero women in the European Parliament (0/6). As regards local government, there was only one woman mayor (1/33) and no woman was holding the office of the political party leader (0/5).

As EKIF President Dr Despina Solomi pointed out "The abilities and skills of half of our country's population are not applied on political level. This constitutes a fundamental democratic deficit. It also proves that the Cypriot society remains conservative and that the even distribution of gender roles in the social and family sphere is far from being implemented."

In the context of combating the phenomenon, the first national research project undertaken by EKIF on *Parliamentary Elections 2006: The gender preferences of the Cypriot voters* aimed to map the voting preferences of Cypriot voters. More than three thousand (3.216) voters responded to the research regarding the participation of female candidates in political decision-making. The research was conducted through an exit poll on the day of the Parliamentary Elections held on 26 May 2006. These elections were significant as they were the first elections held following Cyprus' entry into the EU in 2004, and the enactment of equality policies.

Specific objectives of the research project apart from mapping the voting preferences, included investigating potential prejudices and beliefs of Cypriot voters, the reasons behind the choices of male and female voters as regards female candidates and other factors believed to affect voting results.

The research was partially funded by the National Machinery of Women's Rights (NMWR) of the Ministry of Justice and Public Order.

Διάχυση ευρημάτων

Το ΕΚΙΦ διοργάνωσε **δημόσια διάσκεψη** στις 22 Νοεμβρίου 2006, στη Λευκωσία για τη διάχυση των ευρημάτων της έρευνας, η οποία σημείωσε ιδιαίτερη επιτυχία με αθρόα συμμετοχή του κοινού και ευρεία δημοσιογραφική κάλυψη. Η διάσκεψη τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ενώ χαιρετισμό απηύθυνε η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ισων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών.

Με βάση τα πορίσματα της έρευνας, ένα μεγάλο ποσοστό από τους ψηφοφόρους, 55% δεν ψήφισε γυναίκα, γιατί πιστεύει ότι οι γυναίκες είναι πιο χρήσιμες στην οικογένειά τους (61,2%) ενώ οι άνδρες είναι πιο αποτελεσματικοί σε θέματα πολιτικής (57,8%) ή και γιατί δεν γνώριζαν αρκετά για τις γυναίκες υποψήφιες (55,5%).

Επίσης στις 4 Μαΐου 2007, το ΕΚΙΦ παρουσίασε τα πορίσματα της έρευνας σε ημερίδα στο Λύκειο Αποστόλου Μάρκου στη Λευκωσία σε μαθητές και εκπαιδευτικούς μέσα στα πλαίσια προώθησης Ευρωπαϊκών πολιτικών ισότητας των φύλων.

Παρέμβαση - Βουλευτικές Εκλογές 2011

Το ΕΚΙΦ, μέσα στα πλαίσια των παρεμβάσεων του όσον αφορά θέματα ισότητας φύλου στα δρώμενα της κυπριακής κοινωνίας, εξέδωσε **ανακοίνωση** με την οποία καταδίκαζε το γεγονός ότι στα ψηφοδέλτια τριών κοινοβουλευτικών κομμάτων μειώθηκε ο αριθμός των γυναικών υποψηφίων βουλευτών κατά τις επικείμενες βουλευτικές εκλογές (Μάϊος 2011). Επισήμανε πως η μείωση αυτή πιθανόν να οδηγούσε στη μείωση της εκπροσώπησης της γυναικείας παρουσίας στην επόμενη Βουλή.

Προώθηση πολιτικών ισότητας

Η Πρόεδρος του ΕΚΙΦ συμμετείχε ως εισηγήτρια στο Διεθνές Συνέδριο που διοργανώθηκε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου από τον σύνδεσμο POLIS- Citizenship Association στις 3-4 Νοεμβρίου 2007. Θέμα της εισήγησης ήταν Breaking through the glass ceiling: The case of high-ranking female administrators.

Επίσης προσκλήθηκε και μίλησε σε ομάδα γυναικών που επισκέφθηκαν την Κύπρο στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Grundtvig με θέμα *Cyprus – gender policies* στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στις 8 Μαΐου 2009.

Dissemination of findings

A **public conference** for the dissemination of the findings of the research was held on 22 November 2006 in Nicosia with great success as attested by the high participation of the public and the wide media coverage. The conference was under the auspices of the Minister of Justice and Public Order while the President of the Parliamentary Committee for Equal Opportunities between Men and Women addressed the conference.

According to the findings, more than half of the voters (55%) did not vote for women candidates because they believe that a woman's role in the family is more important than her role in politics (61,2%); men are better than women at politics (57.8%). They also stated that they know very little about the female candidates.

The findings of the research project were also presented to students and teaching staff of the Apostolos Markos Lyceum in Nicosia on May 4, 2007, in the context of a conference held to promote European policies on gender equality.

Intervention - Parliamentary Elections 2011

EKIF intervened through a **press release** criticising three parliamentary parties for their decision to reduce the number of female candidates on their respective lists for the forthcoming parliamentary elections in May 2011 stressing, inter alia, that the parties' decision would hold back progress on increasing women's presence in the House of Representatives and lower even further women's chances of increasing their seats in the new Parliament.

Promoting equality policies

The EKIF President presented

- a paper at the International Conference Breaking through the glass ceiling: the case of high-ranking female administrators held on 3-4 November 2007 organised by POLIS - Citizenship Association at the University of Cyprus.
- a lecture to a group of women who visited Cyprus within the framework of the EU programme Grundtvig on *Cyprus gender policies* at the University of Nicosia on 8 May 2009.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

«Η μεγάλη πλειονότητα του προσωπικού στα σχολεία είναι γυναίκες αλλά τα εκπαιδευτικά συστήματα διοικούνται από άνδρες. Η πλειονότητα των αποφοίτων είναι κορίτσια, ενώ η πλειονότητα αυτών που εγκαταλείπουν το σχολείο είναι αγόρια. Πρέπει να βασίζουμε τις πολιτικές για την ισότητα των φύλων σε αυτές τις πραγματικότητες» Ανδρούλα Βασιλείου, Επίτροπος Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Πολυγλωσσίας και Νεολαίας της ΕΕ, Βρυξέλλες, 7 Ιουνίου 2010

[http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-695_el.htm].

Η εκπαίδευση για την Κύπρια γυναίκα ήταν, ως γνωστό, το μέσον αλλά και ο χώρος όπου έκανε τα πρώτα βήματα για τη χειραφέτησή της και για απεγκλωβισμό από τον κοινωνικά προσδιορισμένο παραδοσιακό ρόλο της στο χώρο της οικογένειας. Σήμερα, δεν υπάρχει έμφυλη συμμετρία και ισόρροπη αντιπροσώπευση ανδρών και γυναικών στο εκπαιδευτικό σύστημα και ιδιαίτερα στις βαθμίδες της δημοτικής και μέσης γενικής εκπαίδευσης οι οποίες χαρακτηρίζονται από μια υπερεκπροσώπηση από γυναίκες εκπαιδευτικούς και υποεκπροσώπηση από άνδρες εκπαιδευτικούς, ενώ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εντοπίζεται το φαινόμενο της γυάλινης οροφής, όπως και σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων.

EDUCATION

"Schools are overwhelmingly staffed by women, but education systems are managed by men. Most graduates are female and most school drop-outs are boys. We need to base gender equality policies on these realities." Androulla Vassiliou, European Commissioner for Education, Culture, Multilingualism and Youth

[http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-695_el.htm].

Teaching is the profession through which women in Cyprus were given the chance to enter the labour market and move from the private sphere and their traditional role within the family to the public sphere. What characterises the education system today is the over-representation of female and under-representation of male teachers as regards primary and secondary sectors whereas in the tertiary sector the glass ceiling syndrome is a fact, as it is in all decision making bodies.

Έρευνα - Εκπαιδευτικό επάγγελμα

Στην Κύπρο, στη δημοτική και μέση γενική εκπαίδευση υπάρχει αριθμητική υπεροχή των γυναικών εκπαιδευτικών έναντι των ανδρών εκπαιδευτικών. Στη δημοτική εκπαίδευση, στη θέση δασκάλου το ανδρικό φύλο εκπροσωπείται με ποσοστό 18,5% και το γυναικείο με 81.5%. Στη μέση γενική εκπαίδευση στη θέση καθηγητή οι άνδρες εκπροσωπούνται με ποσοστό 35% και οι γυναίκες με 65%, ενώ στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κύπρου το 2008 εισήχθησαν 50 φοιτητές στην ειδικότητα δασκάλου, 6 άνδρες (12%) και 44 γυναίκες (88%). Έχοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα, το ΕΚΙΦ προχώρησε στη διεξαγωγή παγκύπριας έρευνας με θέμα **Η εκπροσώπηση των δύο φύλων στο εκπαιδευτικό επάγγελμα και οι προεκτάσεις της στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι** (2008). Η επιλογή του θέματος έγινε ενσυνείδητα με στόχο την ανάδειξη του φαινομένου και τον προβληματισμό των αρμόδιων φορέων.

Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε μερικώς από τις εκπαιδευτικές οργανώσεις ΟΕΛΜΕΚ και ΠΟΕΔ, τα Συνεργατικά Ταμιευτήρια των Εκπαιδευτικών Μέσης και Δημοτικής Εκπαίδευσης και το Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως.

Η έρευνα κάλυψε τις απόψεις μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων ως προς την εκπροσώπηση των δύο φύλων στο εκπαιδευτικό επάγγελμα, μέσω πέντε ερωτηματολογίων. Τα ερωτηματολόγια απευθύνονταν σε γονείς, εκπαιδευτικούς και τελειόφοιτους μαθητές δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου παγκύπρια, με 3085 συμμετέχοντες.

Η έρευνα σκοπό είχε να διερευνήσει κατά πόσο υπάρχει έμφυλη συμμετρία και ισόρροπη αντιπροσώπευση ανδρών και γυναικών στο Κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικά στις δύο υπό επισκόπηση βαθμίδες - δημοτική και μέση γενική εκπαίδευση. Η επιλογή του θέματος έγινε από το ΕΚΙΦ με σκοπό να προβληματίσει τους διαμορφωτές της εκπαιδευτικής πολιτικής και όλους τους εκπαιδευτικούς εταίρους, αναφορικά με Ευρωπαϊκές πολιτικές για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις εκπαιδευτικές πολιτικές, ειδικά σε μια περίοδο όπου η προσπάθεια για Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση βρισκόταν υπό εξέλιξη.

Διάχυση ευρημάτων

Τα ευρήματα της έρευνας παρουσιάστηκαν στο κοινό στις 25 Νοεμβρίου 2008 σε **ημερίδα** που πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, την οποία παρακολούθησε ένας μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών και εκπροσώπων των εκπαιδευτικών οργανώσεων. Επίσης, παρέστησαν αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες και βουλευτές. Η ημερίδα έτυχε ευρείας κάλυψης από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Τα ευρήματα επιβεβαιώνουν την υπερεκπροσώπηση των γυναικών στη δημοτική και μέση γενική εκπαίδευση. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα είναι της γνώμης πως η υποεκπροσώπηση των ανδρών εκπαιδευτικών στα σχολεία επηρεάζει δυσμενώς την ψυχολογία των μαθητών και την καλλιέργεια προτύπων ισοτιμίας ανδρών και γυναικών. Επίσης, σύμφωνα με τα ευρήματα, ένας σημαντικός αριθμός από τους συμμετέχοντες πιστεύει πως η απουσία ή η μειωμένη παρουσία ανδρών στα σχολεία συντελεί στην αύξηση της βίας στα σχολεία και την εγκατάλειψη του σχολείου από τα αγόρια.

Research - Educational profession

In Cyprus the primary and secondary sectors of education are feminised as female teachers outnumber their male colleagues at primary and secondary level. In primary education in 2008, male teachers amounted to 18.5% and female teachers to 81.5%. In secondary education, male teachers amounted to 35% and female teachers to 65%, while male undergraduate teachers at the University of Cyprus amounted to 12% and female undergraduate teachers to 88%. To draw attention to this phenomenon, EKIF decided to conduct a research project on *The representation of male and female teaching personnel in primary and secondary education and its implications on educational and social outcomes* (2008).

The project was partially funded by Secondary Education Teachers Union (OELMEK), the National Association of Cypriot Primary Teachers (POED), Co-operative Savings Societies of Greek Primary and Secondary Education Teachers and the Office of the Commissioner for Administration.

The research covered the views of students, parents, and teachers on female and male participation in the education system through five questionnaires. The questionnaires were addressed to the parents and teachers as well as to the final year students at primary schools, gymnasiums and lyceums on a pancyprian basis. Three thousand and eighty-five (3085) responses were received.

Specific objectives of the project included investigating the level of gender equality and equal representation of men and women in the Cyprus education system and specifically in primary and secondary sectors. EKIF's additional aim was to raise awareness among decision makers responsible for education policies, partners and organisations as regards EU policies on gender mainstreaming particularly as the Reform of the Cyprus Education System was under way.

Dissemination of findings

The research results were presented to the public at a **conference** held on 25 November, 2008 with high attendance by teachers and representatives of the teachers unions. Present were also government and parliamentary officials and there was extensive media coverage.

The findings confirm the feminization of the primary and secondary sectors. A particular issue raised were the problems arising from the under-representation of male teachers in schools, particularly the absence of male role models, its implications and impact on the psychology of students. According to the findings, the increased violence in schools and early dropout of boys has been linked by a number of the respondents to the under-representation of male teachers in schools.

Παρέμβαση - Διορισμός μελών Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Με την ευκαιρία της ανακοίνωσης της νέας σύνθεσης της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΕΕΥ), το ΕΚΙΦ διαμαρτυρήθηκε έντονα για τον αποκλεισμό των γυναικών από ένα τόσο σημαντικό σώμα αποφάσεων με αρμοδιότητες τον διορισμό, προαγωγή, μετάθεση, απόσπαση και άσκηση πειθαρχικού ελέγχου σε εκπαιδευτικούς στις βαθμίδες της προδημοτικής, δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας της Επιτροπής είναι, επίσης, η προαγωγή εκπαιδευτικού προσωπικού σε υψηλόβαθμες θέσεις στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Το ΕΚΙΦ εξέδωσε ανακοίνωση στις 22 Νοεμβρίου 2010, σημειώνοντας πως θεωρεί απαράδεκτο τον αποκλεισμό των γυναικών από ένα τόσο σημαντικό σώμα αποφάσεων, ο πρόεδρος και τα μέλη του οποίου διορίζονται για εξαετή θητεία με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Το ΕΚΙΦ ζήτησε την άμεση κατοχύρωση του δικαιώματος της απρόσκοπτης εκπροσώπησης, συμμετοχής και εξέλιξης της γυναίκας σε ηγετικές θέσεις, καθώς και την εδραίωση της πολιτικής των ίσων ευκαιριών, χωρίς διακρίσεις, ανάμεσα σε άνδρες και γυναίκες.

Προώθηση πολιτικών ισότητας των φύλων

Το ΕΚΙΦ σε συνεργασία με το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εκπαιδευτικής Ηγεσίας του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου οργάνωσε εκδήλωση με θέμα Διοίκηση και έμφυλη διάσταση - η περίπτωση της εκπαίδευσης στις 14 Δεκεμβρίου 2011, στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία.

Η Πρόεδρος του ΕΚΙΦ συμμετείχε ως εισηγήτρια στο προαιρετικό, διατμηματικό σεμινάριο με θέμα Εκπαίδευση και Ισότητα των Φύλων (2007) το οποίο διοργανώθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων. Το σεμινάριο σκοπό είχε να ευαισθητοποιήσει τους εκπαιδευτικούς σε θέματα κοινωνικού φύλου, ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν στερεότυπα, ανισότητες και διακρίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα και τη σχολική μονάδα και να παρεμβαίνουν αναπτύσσοντας επιστημονικό λόγο και καλές πρακτικές με στόχο την προώθηση της ισότητας.

Επίσης παρουσίασε διάλεξη με θέμα **Gender Mainstreaming** (2007) στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του ΜΙΜ στο Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (ΚΕΠΑ) καθώς και διάλεξη με θέμα **Φύλο και Εκπαίδευση** (2007) στο διδακτικό προσωπικό του 27ου Δημοτικού Σχολείου στη Λεμεσό.

Intervention - Appoitment of the members of the Education Service Commission

EKIF protested strongly against the exclusion of women from the Education Service Commission, a very powerful decision-making body that appoints, promotes, transfers, disciplines and dismisses teaching personnel at pre-primary, primary and secondary level of education. Within its jurisdiction is also the promotion of educational personnel to high-ranking posts within the Ministry of Education and Culture.

A press release was issued on 22 November 2010 denouncing the exclusion of women from this powerful decision-making body, the president and members of which are appointed by the Council of Ministers for a six year period. EKIF called for the equal representation of men and women in decision-making processes and positions and the elimination of all forms of discrimination against wom-

Promoting gender equality policies

EKIF in co-operation with the Postgraduate Programme in Educational Leadership of the Cyprus European University, organised a lecture on **Administration and gender – the case of education** on 14 December 2011 on the premises of the Cyprus European University in Nicosia.

The EKIF President

- designed and delivered an optional seminar on Education and Gender Equality (2007) organised by the Cyprus Pedagogical Institute and addressed to all primary and secondary education teachers. Specific objectives of the seminar were to raise awareness of gender issues and equip the participants with the required skills to enable them to identify social stereotypes, inequalities and discrimination in the education system and the school environment and to help them develop the capacity to intervene in order to promote equality.
- gave a lecture in 2007 on Gender Mainstreaming to the postgraduate students of MIM at the Cyprus Productivity Centre (KEPA).
- presented a lecture in 2007 to the teaching personnel of the 27th Primary School in Limassol on *Gender* and educational policies.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ

Η Κύπρος τα τελευταία τριάντα χρόνια έχει μετατραπεί από χώρα αποστολής σε χώρα υποδοχής μεταναστών, ενώ συγκαταλέγεται τρίτη σε ποσοστό υποδοχής μεταναστών ανάμεσα στις χώρες μέλη της ΕΕ. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι μετανάστριες υπερτερούν αριθμητικά των ανδρών μεταναστών στην Κύπρο. Η γυναίκα μετανάστρια ανήκει στον χώρο των πιο ευάλωτων ομάδων πληθυσμού και η ένταξή της στον κοινωνικό ιστό της χώρας εγκατάστασης αποτελεί μεγάλη πρόκληση.

Λαμβάνοντας υπόψη πως η μετανάστευση εργατικού δυναμικού είναι ένα σύνθετο και πολυδιάστατο φαινόμενο, το οποίο θα συνεχίσει και στο μέλλον να είναι μέρος της κοινωνίας, τα προβλήματα, πλεονεκτήματα και οι προκλήσεις αυτού του φαινομένου πρέπει να αντιμετωπιστούν σε ακαδημαϊκό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να διαμορφωθούν οι σωστές πολιτικές και στρατηγικές για τη μετανάστευση, ώστε να αποτραπούν ανεπιθύμητες καταστάσεις στο μέλλον.

IMMIGRANT WOMEN

Cyprus has been transformed in the last thirty years from a country of emigration into a country of hosting immigrants. In fact, the island ranks third in percentage of receiving immigrants among EU member states. Furthermore, the immigration population is increasingly becoming feminised according to the data of the Cyprus Civil Registry and Migration Department. Female immigrants are considered as one of the most vulnerable social groups and the biggest challenge is their integration into the social fabric of the host country.

Taking into account that labour migration is a complex and diversified phenomenon, which will continue and in the future to be part of our societies, the problems, advantages and challenges of this phenomenon need to be addressed at an academic, social and political level. This is the only way to devise the right policies and strategies on immigration and avert undesirable situations.

Έρευνα - Μετανάστριες

Με στόχο την προώθηση πολιτικών για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών, το ΕΚΙΦ σε συνεργασία με το Γραφείο της Επιτρόπου Διοικήσεως διεξήγαγε παγκύπρια έρευνα με θέμα τη γυναίκα μετανάστρια στην Κύπρο με τίτλο *Μετανάστριες: οι γνωστές – άγνωστες της κυπριακής κοινωνίας* (2010).

Η έρευνα επιχορηγήθηκε μερικώς από το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως, τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΓΔ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Υπουργείο Εσωτερικών.

Η έρευνα αποτελεί παγκύπρια επισκόπηση, που διεξήχθη στο διάστημα Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2009, με 1702 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια από τα 3000 που διετέθησαν σε γυναίκες μετανάστριες διαφορετικής προέλευσης σε όλα τα αστικά κέντρα της Κύπρου. Η έρευνα σκοπό είχε να προωθήσει το θέμα των γυναικών μεταναστών, που ως συνήθως αποτελούν μια από τις πιο ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην κοινωνία της χώρας υποδοχής, να εστιάσει στις ανάγκες του γυναικείου μεταναστευτικού δυναμικού, και να δώσει «βήμα και φωνή» στις ίδιες τις μετανάστριες για να διατυπώσουν τα προβλήματα, οράματα και ανησυχίες τους. Προσφέροντας στις μετανάστριες ένα «βήμα» για να εκφράσουν τις ανησυχίες τους, ταυτόχρονα είχαμε την δυνατότητα ως Ερευνητικό Κέντρο «να αντικρίσουμε την κοινωνική πραγματικότητα από τη δική τους σκοπιά και οπτική γωνία» κάτι που αποτέλεσε μοναδική εμπειρία, όπως επισήμανε η Πρόεδρος του ΕΚΙΦ στην εισαγωγική της ομιλία.

Τα ευρήματα της έρευνας έχουν καταδείξει την ανάγκη υιοθέτησης στρατηγικού σχεδίου για την μετανάστευση στην Κύπρο με στόχο την ένταξη των μεταναστών στον κοινωνικό ιστό της κυπριακής κοινωνίας. Όσον αφορά τις γυναίκες μετανάστριες πρέπει να σχεδιαστούν πιο ευέλικτες πολιτικές και να υιοθετηθούν μέτρα που να ανταποκρίνονται θετικά στις ανάγκες και τα οράματα του γυναικείου μεταναστευτικού πληθυσμού σε επιμόρφωση και κοινωνικοποίηση, προσφέροντας τους έτσι τα εφόδια για μια καλύτερη ποιοτικά ζωή χωρίς απομόνωση και διακρίσεις.

Διάχυση ευρημάτων

Την 1 Ιουνίου 2010, το ΕΚΙΦ διοργάνωσε **ημερίδα** στη Λευκωσία για τη διάχυση των ευρημάτων της έρευνας και την ευαισθητοποίηση αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες μετανάστριες στην Κύπρο. Στην ημερίδα παραβρέθηκαν η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, η Επίτροπος Διοικήσεως, η Γενική Γραμματέας του ΕΜΓΔ, εκπρόσωποι Υπουργείων, μη-κυβερνητικών οργανισμών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Μέρος των ευρημάτων παρουσιάστηκαν και σε διεθνές συνέδριο με θέμα Mapping the gender equality: research and practices – the national and international perspective που διοργανώθηκε από την Έδρα ΟΥΝΕΣΚΟ για την ισότητα και την ενδυνάμωση των φύλων στις 23 Οκτωβρίου 2010, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Research - Female immigrants

Promoting the adoption of comprehensive policies for the social integration of immigrants, EKIF in collaboration with the Office of the Commissioner for Administration conducted a nationwide research on *Female immigrants - Profile, obstacles, needs, aspirations* (2010).

The project was partially funded by the Office of the Commissioner for Administration, the NMWR of the Ministry of Justice and Public Order, the Ministry of Labour and Social Insurance and the Ministry of the Interior.

The research work was carried out from January to December 2009. Three thousand questionnaires were distributed to female immigrants of various backgrounds on a nationwide basis and 1702 responses were received. The aim of the project was to promote the issue of immigrant women who customarily form one of the disadvantaged groups in their adopted/host societies, address their specific needs and offer them the opportunity to "voice" their own problems, aspirations and concerns. Offering them "a venue" to voice their concerns has enabled us to "view the social reality from their own perspective." This, as the President of EKIF highlighted in her welcoming address, was a unique experience.

Research findings indicate the need for a Cyprus strategic plan on immigration with the focus on social integration into the mainstream Cypriot society. As regards female immigrants the introduction of more flexible policies and measures that take into account their specific aspirations, professional development and needs in education and socialisation, could help immigrant women build a better quality life and overcome alienation and discrimination.

Dissemination of findings

A public **conference** was organised in Nicosia on 1 June 2010 to disseminate the findings of the project and raise awareness of the problems faced by female immigrants in Cyprus.

Present at the conference were the Minister of Labour and Social Insurance, Members of Parliament, the Commissioner for Administration, the Secretary General of the NMWR, representatives of Ministries, NGOs and of academic institutions.

Part of the findings were also presented at the **inter-national conference** Mapping the gender equality: research and practices - the national and international perspective organised by the UNESCO Chair on Gender Equality at the University of Cyprus, on 23 October 2010.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Οι γυναίκες επιστήμονες στην Κύπρο εξακολουθούν να υποαντιπροσωπεύονται στον ακαδημαϊκό και ερευνητικό χώρο και έχουν λιγότερες ευκαιρίες για ανέλιξη σε υψηλόβαθμες θέσεις και συμμετοχή σε σώματα λήψης αποφάσεων σε σύγκριση με τους άνδρες συναδέλφους τους.

Παρόλο που ο αριθμός των Κυπρίων γυναικών που ασχολούνται με την έρευνα έχει σημειώσει αύξηση, εντούτοις παρατηρείται ασυμμετρία των φύλων όσον αφορά την συμμετοχή γυναικών στον τομέα της έρευνας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της EUROSTAT, το 2009 οι γυναίκες ερευνήτριες αριθμούσαν 1.052 έναντι 2.591 των ανδρών, ενώ το 2010 η Κύπρος, σύμφωνα με την αξιολόγηση προόδου επίτευξης των στόχων της Στρατηγικής της Λισαβόνας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, κατατάσσεται 21η σε σύγκριση με τον μέσο όρο των 27 κρατών μελών.

Ο τομέας της έρευνας και καινοτομίας είναι ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς της Στρατηγικής της Λισαβόνας και της Στρατηγικής Ευρώπη 2020. Ωστόσο, η Κύπρος αδυνατεί να σημειώσει σημαντική πρόοδο ως προς την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 με έμφαση στα θέματα Έρευνας και Καινοτομίας (Ε&Κ). Με βάση αυτά τα δεδομένα, το ΕΚΙΦ διεξήγαγε έρευνα με στόχο την αποτύπωση της συμμετοχής της γυναίκας στον κυπριακό ερευνητικό χώρο.

WOMEN IN RESEARCH

Women scientists in Cyprus are still under-represented in academia and the research fields and have fewer opportunities to gain influential decision-making positions compared to their male colleagues as they move up the hierarchy.

Although the number of female researchers in Cyprus has increased, figures by Eurostat (2009) show that women scientists are outnumbered by their male counterparts (1.052 women to 2.591 men) while in 2010, the island ranks 21st out of the 27 EU member states as regards achieving the Lisbon Strategy goals.

The area of research and innovation is one of the most significant sectors of the *Lisbon Strategy* and the *Europe 2020 Strategy*. However, Cyprus does not appear to be making significant progress towards meeting *Europe 2020* Research and Innovation intensity target. With these developments in mind, EKIF decided to map female participation in the research field in Cyprus.

Έρευνα - Χαρτογράφηση του κυπριακού ερευνητικού χώρου

Η έρευνα με θέμα Χαρτογράφηση του κυπριακού ερευνητικού χώρου με την έμφυλη διάσταση (2011) σκοπό είχε να χαρτογραφήσει τον χώρο της έρευνας στην Κύπρο με τη διάσταση του φύλου, να διαγνώσει τυχόν διακρίσεις, προβλήματα και ελλείψεις όσον αφορά την ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας. Επίσης σκοπό είχε να επισημάνει τις προοπτικές για προώθηση και στήριξη των γυναικών ερευνητών με μέτρα και δομές για αύξηση της συμμετοχής τους στον ζωτικό τομέα της έρευνας και καινοτομίας.

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε μερικώς από τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΓΔ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Η έρευνα αποτελεί παγκύπρια επισκόπηση, η διεξαγωγή της οποίας άρχισε τον Οκτώβριο 2010 και ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2012. Στην έρευνα συμμετείχαν τα επτά πανεπιστήμια (3 κρατικά και 4 ιδιωτικά) και τα έξι ερευνητικά κέντρα/ινστιτούτα (δημόσια και ιδιωτικά) της Κύπρου. Η έρευνα διεξήχθη μέσω τριών ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων. Στα ερωτηματολόγια απάντησαν συνολικά 218 ακαδημαϊκοί και ερευνητές, 112 άνδρες και 106 γυναίκες (51% και 49% αντίστοιχα).

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, ο κυπριακός ερευνητικός χώρος παραμένει ανδροκρατούμενος σε όλα τα επίπεδα. Οι άνδρες υπερισχύουν αριθμητικά στις υψηλόβαθμες θέσεις λήψης αποφάσεων στον ακαδημαϊκό χώρο, είτε διορίζονται είτε εκλέγονται στις θέσεις αυτές. Η παρουσία των ανδρών στα ανώτατα δώματα της ακαδημαϊκής ιεραρχίας παρουσιάζει κλιμακωτή αύξηση σε αντίθεση με την παρουσία των γυναικών. Η συντριπτική πλειοψηφία του διδακτικού προσωπικού στα ακαδημαϊκά ιδρύματα είναι επίσης άνδρες. Συγκεκριμένα, οι άνδρες κατέχουν ποσοστό 74% του διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού στα δημόσια πανεπιστήμια, 64% του διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού στα ιδιωτικά πανεπιστήμια και το 76% του συνόλου του ερευνητικού προσωπικού στα ερευνητικά κέντρα.

Η εκπροσώπηση των γυναικών στις θέσεις λήψης αποφάσεων και διοίκησης στον ακαδημαϊκό χώρο και στα ερευνητικά κέντρα στην Κύπρο είναι ιδιαίτερα χαμηλή. Μόνο μία γυναίκα κατέχει θέση πρύτανη από σύνολο 7 όπως και μία γυναίκα κατέχει θέση αντιπρύτανη από σύνολο 12 και επίσης μια γυναίκα βρίσκεται επικεφαλής ερευνητικού οργανισμού από σύνολο 6. Αντίθετα, οι άνδρες αποτελούν το 81% των μελών της συγκλήτου στα δημόσια πανεπιστήμια, το 76% των μελών της συγκλήτου στα ιδιωτικά πανεπιστήμια, το 89% των μελών των διοικητικών συμβουλίων των ερευνητικών κέντρων.

Research - Mapping the Cyprus research landscape

The project, *Mapping the research landscape in Cy- prus through the gender perspective* (2011), aimed to investigate the extent of gender discrimination at all levels of the hierarchy in academia and research, to highlight the barriers and difficulties faced by women and to identify policies and measures that would encourage more women to choose a career in the field of academic research.

The project was partially funded by the National Machinery for Women's Rights (NMWR) of the Ministry of Justice and Public Order. Research work commenced in October 2010 and was completed in March 2012. Three electronic questionnaires were sent to seven universities, three public and four private, and to six research centres and institutes, public and private. Responses were received from the authorities of the seven universities and of the six research organisations as well as from 218 academics and researchers of which 112 (51%) were men and 106 (49%) women.

The outcome confirmed that the Cyprus research area is male-dominated at all levels. Men control high ranking decision making bodies in academia whether appointed or elected. The higher the rank, the smaller the number of women. Men also occupy 74% of the academic-research staff positions in public universities, 64% of positions in the private universities and 76% of the positions in the research centres.

Women's participation in the decision making/governance positions in academia and research organisations in Cyprus is very low - almost token-like. For the post of the rector, out of the seven, only one is held by a woman. The same applies to the post of the vice—rector: one woman as opposed to 11 men and for the post of the director/head of the six research centres: one woman to five men. Men occupy 81% of the senate positions in the public universities and 76% in the private universities. Moreover, 89% of the Board Members of the research centres are male.

Διάχυση ευρημάτων

Τα πορίσματα της έρευνας παρουσιάστηκαν σε ημερίδα που διοργανώθηκε στην Λευκωσία, στις 6 Ιουνίου 2012, σε συνεργασία με το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο. Τα ευρήματα από την έρευνα και το συνέδριο έτυχαν ευρείας δημοσιογραφικής κάλυψης. Στο συνέδριο παρευρέθησαν αρμόδιοι κυβερνητικοί παράγοντες, βουλευτές, εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής Εκπροσώπησης της ΕΕ, ακαδημαϊκοί και εκπρόσωποι των γυναικείων οργανώσεων.

Οι ερωτηθέντες επιβεβαίωσαν την ύπαρξη διακρίσεων εις βάρος των γυναικών με κυριότερα εμπόδια στη στα-διοδρομία των γυναικών ερευνητών τα κοινωνικά στερε-ότυπα, την κουλτούρα του οργανισμού, τις οικογενειακές υποχρεώσεις και την απουσία πολιτικών φύλου στον ακαδημαϊκό χώρο και στα ερευνητικά κέντρα.

Προώθηση πολιτικών ισότητας

Η Πρόεδρος του ΕΚΙΦ προσκλήθηκε και παρέστη στην συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για συζήτηση του θέματος Η πρόοδος και οι προκλήσεις στην έρευνα για θέματα που άπτονται της ισότητας των φύλων στην Κύπρο (2011). Η Πρόεδρος πληροφόρησε την Κοινοβουλευτική Επιτροπή για το ερευνητικό έργο του Κέντρου και για τα πορίσματα της έρευνας Χαρτογράφηση του κυπριακού ερευνητικού χώρου με την έμφυλη διάσταση. Η Πρόεδρος ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να υπάρξει ενσωμάτωση των Ευρωπαϊκών πολιτικών και στρατηγικών για την ισότητα των φύλων, οι οποίες ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα επίπεδα της ερευνητικής ιεραρχίας. Επίσης επεσήμανε πως, η Κυπριακή Δημοκρατία προσφέρει για την έρευνα μόνο το 0.45% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (στοιχεία 2008), ενώ η ΕΕ των 27 το 1.85%.

Dissemination of findings

The findings of the project were presented in collaboration with the Office in Cyprus of the European Parliament at a conference held in Nicosia, on June 6, 2012. The findings and the conference received wide coverage by the media. The conference was attended by government officials, MPs, representatives of the European Parliament and the Commission, academics and women's organisations.

The respondents confirmed that there is discrimination against women with the main obstacles to career progress of female researchers being social stereotypes, organisation culture, family responsibilities and absence of gender policies in academia and research organisations. Speaking at the dissemination of the findings, EKIF President, Dr Solomi, declared: "Our aim is to fight against gender discrimination and enforce gender equality at all levels of the hierarchy."

Promoting gender equality policies

EKIF President attended a hearing on *Research and gender in Cyprus – progress and challenge* (2011) at the invitation of the **Parliamentary Committee of Equal Opportunities between Men and Women**. The President informed the Committee of the Centre's work on the issue of research and gender as well as on the findings of the project *Mapping the research landscape in Cyprus through the gender perspective*. EKIF President, inter alia, pointed out that research should reflect EU gender policies and strategies that encourage the participation of more women in scientific research at all levels of the hierarchy. One of the points of concern, she raised was the very low amount of 0.45% of the Gross Domestic Product (2008) the Cyprus State dedicates to research compared to EU27 of 1.85%.

ΒΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η βία κατά των γυναικών συνεχίζει να είναι μια από τις πιο διαδεδομένες μορφές καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκόσμια, ενώ υπολογίζεται ότι επηρεάζει το 45% των γυναικών στην Ευρώπη. Το ΕΚΙΦ, μέσα από τις δραστηριότητες του, στοχεύει στην ευαισθητοποίηση σε θέματα σεξιστικής βίας και εμπορίας γυναικών και υποστηρίζει την εκστρατεία για την εξάλειψη όλων των μορφών βίας από το ανδρικό φύλο κατά των γυναικών.

Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ΔΑΦΝΗ III

Το ΕΚΙΦ προσκλήθηκε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τμήμα Επιστημών της Αγωγής, να συμμετάσχει ως εταίρος στο ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου An indirect harmful effect of violence: victimising the child and re-victimising the woman-mother through the child's exposure to violence against herself (2009-2011) στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δάφνη ΙΙΙ, το οποίο άρχισε το 2007 και θα ολοκληρωθεί το 2013. Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα στοχεύει στην προστασία των παιδιών, νέων και γυναικών από όλες τις μορφές βίας.

Παρέμβαση - Βία κατά των γυναικών

Με την ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, 25 Νοεμβρίου, το ΕΚΙΦ με ανακοίνωσή του καταδικάζει όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών και των παιδιών. Η ανακοίνωση απεστάλη τα έτη 2009, 2010 και 2011, σε όλους τους αρμόδιους φορείς καθώς και σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται ενάντια στην βία.

VIOLENCE AND TRAFFICKING

Gender-based violence continues to be the most fundamental and globally widespread violation of women's human rights, to which 45% of all women in Europe have been subjected. EKIF through its activities raises awareness on gender violence and trafficking and supports the elimination of all forms of male violence against women.

DAPHNE III Project

EKIF participates as an associate partner in the project organised by the University of Cyprus entitled *An indirect harmful effect of violence: victimising the child and re-victimising the woman-mother through the child's exposure to violence against herself (2009-2011).* The project is held under the EU DAPHNE III programme which started in 2007 and will run until 2013. The objectives of the EU programme is to protect children, young people and women from all forms of violence.

Intervention - Violence against women

To mark the International Day for the Elimination of Violence against Women (25 November), EKIF issued a **press release** in the years 2009, 2010 and 2011, denouncing all forms of violence against women and children, including trafficking, family and sexual violence and children exploitation. The press release was also sent to all relevant authorities as well as to organisations against violence.

ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Μέσα στα πλαίσια της συνεργασίας για προώθηση της ισότητας των φύλων, το ΕΚΙΦ έχει ενταχθεί σε οργανισμούς οι οποίοι δραστηριοποιούνται τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Το Κέντρο έχει δημιουργήσει διασυνδέσεις με κυβερνητικά τμήματα, ανεξάρτητους οργανισμούς και ΜΚΟς οι οποίοι ασπάζονται το όραμα να καταστεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών πραγματικότητα. Επίσης, συνέβαλε στην ίδρυση ευρύτερων οργανισμών επειδή πιστεύει πως μέσω της συνέργιας είναι δυνατή η εξάλειψη των κοινωνικών διακρίσεων και των βαθιά ριζωμένων έμφυλων στερεοτύπων.

Από της ίδρυσής του, το Κέντρο έχει προωθήσει συνεργασίες με τους ακόλουθους οργανισμούς:

- Μέλος Εθνικού Μπχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΓΔ) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
- Ιδρυτικό Μέλος Κυπριακού Λόμπυ Γυναικών Μέλος του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών
- Εταίρος Έδρα ΟΥΝΕΣΚΟ για την Ισότητα και την Ενδυνάμωση των Φύλων, Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Ιδρυτικό Μέλος του *Κέντρου Μελέτης Παιδικής και* Εφηβικής Ηλικίας
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας Φύλου (EIGE)
- Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως
- Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο
- Αντιπροσωπεία Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο

NETWORKING

EKIF, in its efforts to promote gender equality, became a member of national and European organisations. At the same time, EKIF forged links with a number of government departments, independent bodies and NGOs that share the same vision of making equality between men and women a reality. It also contributed to the founding of larger organisations as it strongly believes that synergy is needed to demolish deeply ingrained gender stereotypes and cultural discrimination.

Since its inception, the Centre has forged links with the following organisations:

- Member of the National Machinery for Women's Rights (NMWR) of the Ministry of Justice and Public Order
- Founding member of the Cyprus Women's Lobby (CWL) which is a member of the European Women's Lobby (EWL).
- Founding partner of the UNESCO Chair on Gender Equality and Women's Empowerment at the University of Cyprus
- Founding member of the Research Centre for the Study of Childhood and Adolescence
- European Institute of Gender Equality (EIGE)
- Office of the Commissioner for Public Administration
- Office in Cyprus of the European Parliament
- Office of the Representation of the European Commission in Cyprus

Συνεργασίες

Το ΕΚΙΦ κατά την περίοδο 2006-2011 συμμετείχε σε μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων άλλων οργανισμών οι οποίες συνέβαλαν στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, καθώς και στην προώθηση της δημοκρατίας σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής, σε τοπικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Συμμετοχή στις διεργασίες της Ημερίδας με θέμα Break gender stereotypes, give talent a chance που διοργανώθηκε από το International Labour Organisation σε συνεργασία με το Association of European Chambers of Commerce and Industry (EURO-CHAMBERS) and την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, 2009.

Συμμετοχή στην Ημερίδα που διοργάνωσε το Κυπριακό Λόμπυ Γυναικών με θέμα Γυναίκες στην πολιτική ζωή: Ξεπερνώντας εμπόδια, δημιουργώντας αλλαγή στο Σπίτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2009.

• Συμμετοχή στην Ημερίδα που συνδιοργανώθηκε από την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο, την Πρεσβεία των Ηνωμένων Πολιτειών και την Βρετανική Υπάτη Αρμοστεία με θέμα **The changing facets of trafficking in human beings: Challenges and policy developments,** Λευκωσία, 2011.

- Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο το οποίο διοργάνωσε το European Institute for Gender Equality (EIGE) με θέμα Good practices in gender mainstreaming: Towards effective gender training, Βρυξέλλες, 2011.
- Συμμετοχή στο Εργαστήριο *How can men do gender equal work?* το οποίο διοργανώθηκε στις Βρυξέλλες από L&D Social Research, Dissens Institute, Ibas and abz Austria με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2011. Το Εργαστήριο ήταν το δεύτερο από τρία εργαστήρια στα πλαίσια του προγράμματος με θέμα *Study on the role of men in gender equality.*
- Συμμετοχή στο Διεθνές Σεμινάριο με θέμα Human rights and violent behaviour - The social and educational perspective το οποίο διοργανώθηκε από την Έδρα ΟΥΝΕΣΚΟ για την Ισότητα των Φύλων και Ενδυνάμωση των Γυναικών, 18 - 19 Νοεμβρίου 2011 στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία.
- Συνάντηση με τη Διευθύντρια του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), κα Virginija Langbakk και μέλη του EIGE που επισκέφθηκαν την Κύπρο το 2011 μέσα στα πλαίσια της ανάληψης της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία, το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Λεπτομέρειες για τις δραστηριότητες και συνεργασίες του ΕΚΙΦ ευρίσκονται στον ιστοχώρο www.ekif.org.

Networking activities

EKIF over the period 2006-2011, has supported the activities of other organisations that promote human rights, democratic citizenship and equality in all spheres of life on a national and European level.

• Participation in the international conference **Break gender stereotypes, give talent a chance** or-

ganised by the International Labour Organisation in partnership with the Association of European Chambers of Commerce and Indus-

try (EUROCHAMBERS) and the European Commission, Brussels, 2009.

Participation in the conference Women in Politics:
 Overcoming obstacles, creating change organised by the Cyprus Women Lobby that took place at the EU House, in Nicosia, 2009.

Participation in the conference The changing facets
 of trafficking in human beings:
 Challenges and policy developments
 organised by the Representation of the Eucommission in Cyprus, the Embassy of the

ropean Commission in Cyprus, the Embassy of the United States of America and the British High Commission in Nicosia, 2011.

- Participation in the international conference Good practices in gender mainstreaming: Towards effective gender training organised by the European Institute for Gender Equality (EIGE) in Brussels, 2011.
- Participation in the workshop How can men do gender equal work? organised in Brussels by L&D Social Research, Dissens Institutes, Ibas and abz Austria and funded by the European Commission, 2011. This was the third workshop of the programme Study on the role of men in gender equality.
- Participation in the UNESCO international conference on Human rights and violent behaviour - the social and educational perspective held at the University of Cyprus on 18-19 November in Nicosia, 2011.
- Meeting with the Director of the European Institute for Gender Equality (EIGE), Ms Virginija Langbakk and members of EIGE staff who visited Cyprus in 2011 within the context of the forthcoming Cypriot EU Presidency in the second half of 2012.

For the full range of EKIF networking activities, see its website at www.ekif.org.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Πολιτική του ΕΚΙΦ είναι τα ερευνητικά πορίσματα και τα στατιστκά δεδομένα να είναι προσβάσιμα σε υπουργεία, οργανισμούς ισότητας των φύλων, ακαδημαϊκούς, ερευνητικά κέντρα και στην κοινωνία των πολιτών. Με τον τρόπο αυτό, τα ευρήματα από τα ερευνητικά προγράμματα μετατρέπονται μέσα από τις εκδόσεις, σε χρήσιμο εργαλείο για όσους σχεδιάζουν ή χαράζουν πολιτικές σε κυβερνητικό και κοινοβουλευτικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης. Το ΕΚΙΦ έχει εκδώσει τα πορίσματα όλων των ερευνητικών προγραμμάτων τα οποία υλοποίησε από το 2006 – 2011 τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή. Τα πορίσματα των ερευνητικών προγραμμάτων του Κέντρου είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή στον ιστοχώρο www.ekif.org:

- Βουλευτικές Εκλογές 2006: Οι προτιμήσεις φύλου των Κυπρίων ψηφοφόρων (2006)
- Η εκπροσώπηση των δύο φύλων στο εκπαιδευτικό επάγγελμα και οι προεκτάσεις της στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι (2008)
- Μετανάστριες: οι γνωστές-άγνωστες της κυπριακής κοινωνίας (2010)
- Female Immigrants: profile, obstacles, needs, aspirations (2011)
- Χαρτογράφηση του κυπριακού ερευνητικού χώρου με την έμφυλη διάσταση (2012)

PUBLICATIONS

Through a series of publications, key findings from the EKIF research projects are brought to the attention of policy makers. The Centre has published the outcomes of all major research projects it carried out from 2006 - 2011. It is the policy of the Centre to distribute the research findings to ministries, gender equality organisations, academic institutions and research organisations in its effort to influence decisions at government and parliamentary level, local government and academia. The findings of the projects can be accessed at **www.ekif.org**

- Parliamentary Elections 2006: The gender preferences of the Cypriot voters (2006)
- The representation of male and female teaching personnel in primary and secondary education and its implications on educational and social outcomes (2008)
- Μετανάστριες: οι γνωστές-άγνωστες της κυπριακής κοινωνίας (2010)
- Female Immigrants: profile, obstacles, needs, aspirations (2011)
- Mapping the research landscape in Cyprus through the gender perspective (2012)

Η πειθαρχία στα σχολεία είναι... γένους αρσενικού

Οι μαθητές θα γίνονταν εκπαιδευτικοί για το ωράριο

» διαφωνουν γονεις-εκπαιδευτικοι

** Το 62,4% των συθρών και το 68,3% των γυναικών εκπαίδευτικών δεν θα ενθάρριναν το γιο τους να ακολουθήσαι το επάγγελμα του εκπαιδευτικού, κυρίως διόπ το θεωρούν ψιικοφθόρο ποι Επάγκελμα του εκπαιδευτικού, κυρίως διόπ το θεωρούν ψιικοφθόρο ποι Παρόλο που η πλειονότητα των εκπαιδευτικών δεν θα ενθάρρινας κυρίως όδην τους ένα αρκετά υψηλό ποσοστό θα την ενθάρρινας, κυρίως λόγω της μονυμάτητας που προσφέρει το επάγγελμα.
Αντίθετα, η πλειονότητα των γονιών θα ενθάρρινας τόσο το γιο όσο και την κόρη τους να ακολουθήσουν το επάγγελμα του εκπαιδευτικού. Οι κυριότεροι λόγοι είναι οι ελκυστικοί όροι εργασίος.

ΑΝ ΕΠΕΛΕΓΑΝ να γίνουν εκπαιδευτικοί, θα το έπρατταν κυρίως λόγω του καλού ωραρίου και των διακοπών. Ο λόγοι που θα απέρριπταν το εν λόγω επάγγελμα, είναι π ελλειήνι σεβασμού και πειθαρχίας από τους μαθπτές. Τίς απαντήσεις απότες δωσαν το ίδια τα παϊδά, το οποία ρωτιθηκιαν επίσης, αν προτιμούν γυνικία π άνδρα εκπαίδευτικό. Παραδέχονται πως όταν έχουν μάθημα με άνδρα καθπγητή είναι πιο πειθπιμα με δια το πειθπιμα μ Ό Φιλελεύθερος', 26 Νοεμβρίου 2008

Ή Σημερινή', 12 Ιουνίου 2012

Ψυχοφθόρο μεν, βολικό δε

Πολίτης', 26 Νοεμβρίου 2008

Μισθοί πείνας στις μετανάστριες

Σύμφωνα με έρευνα του Ερευνητικού Κέντρου Ιούτητας Φύλου το 4% έπεσε θύμα

'Χαραυγή', 2 Ιουνίου 2010

Glass ceiling for Cypriot women scientists

The Cyprus Weekly', 15 Ιουνίου 2012

Οικιακές βοηθοί, οι μισές μετανάστριες

КУРІОТЕРА ПРОВАНМАТА

Ό Φιλελεύθερος', 2 Ιουνίου 2010

Μετανάστριες: Τι δείχνει έρευνα για το προφίλ και τη ζωή τους ανάμεσά μας

Παρενόχληση, εκμετάλλευση και βία

'Πολίτης', 2 Ιουνίου 2010

хорнгох

Ερευνητικό Κέντρο Ισότητας Φύπου Cyprus Gender Research Centre

Ιθάκης 17, Μακεδονίτισσα, Λευκωσία 2400, Κύπρος 17 Ithakis street, Makedonitissa, Nicosia 2400, Cyprus

> ιστοσελίδα / website: www.ekif.org nλεκτρονικό ταχυδρομείο / email: info@ekif.org τηλέφωνο / tel.: +357 22 358 580 τηλεομοιότυπο / fax: +357 22 353 336